

της μουσικής του ξεπνευσμένου κ. Παχτίκου κ' ἦθε εἰ σερὰ τοῦ κ. Μιστριώτη. Ὁ ἀπαραίτητος λόγος δέ, ἀκούσθηκε. Ἦταν καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τὴν ὄρα ἐκείνη ἢ ἀντιπρόσωπος τοῦ κ. Δεληγιάννη; Μίλησε γιὰ θεσμούς ὁ κ. Καθηγητὴς, γιὰ μηχανογραφίας καὶ γιὰ προσδοκία ἀπὸ τοὺς χυδαῖστεις. Κατέλληλη ἢ στιγμῆ, βλέπετε. Ἀρχαῖο δράμα παίζονταν καὶ νὰ μὴ κατακερυνωβοληθοῦν εἰ χυδαῖστεις δὲν πῆγαινε. Μὰ ἂν ὁ κ. Μιστριώτης πρόσεχε, θάβλεπε μερικούς Ἀμερικάνους ἀπὸ τοὺς πολλούς, ποὺ ἦταν ἐπιθέατρο, νὰ κρατοῦν στὰ χέρια τοὺς τὸ «Νουμά» μὲ τὴν μετάφραση τοῦ Αἰάντα καὶ θάκουγε νὰ λέν, ὅτι ὅσο ζωντανὰ ἐπαίζαν μερικοὶ ἀπένου στὴ σκηνή, τόσο ζωντανὰ ἐνοιῶσαν καὶ τί ἔλεγον, γιὰ τὴν μετάφραση ἐπὶ δημοτικῆ τοὺς ἐναξωντάνευε σ' αὐτὰ τοὺς καὶ στὴν ψυχὴ τοὺς τὴ γλώσσα τοῦ Σοφοκλή. Ἐναξωντάνευε ἀκόμη ἡ ἀρχαία τραγωδία καὶ ἐπὶ τὴν ψυχὴ πολλῶν φοιτητῶν, ποὺ μ' ὄλο τὸ φόβο μὴ χαρακτηριστοῦν κ' αὐτοὶ προδότες, ἔβγαναν κρυφὰ ἀπὸ τὸν κόρφο τοῦ φύλλο τοῦ «Νουμά» καὶ παρακολουθοῦσαν τὴν παράσταση μὲ τὴν μετάφραση κ' ἐνοιῶσαν οἱ καθημένοι τὸ Σοφοκλή. Πῶς εὐτυχισμένοι βέβαια αὐτοὶ ἀπὸ κείνους ποὺ εἶχαν τὴν ἐκδοσὴ τοῦ κ. Μιστριώτη μὲ τὰ σχόλια, κ' ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ποὺ κρατοῦσαν ἀνοιχτὴ μπροστὰ τοὺς τὴν μετάφραση κατὰ λέξιν τοῦ κ. Καρακτσάνη. Διπλὸ βλαστηνιστὴς, καθὼς μοῦλεγε ἕνας ἀπὸ αὐτούς, νὰ μὴ νοιώθουν εἰ λέν ἐπὶ τὴν σκηνή, μὰ νὰ ζαλλίζονται περισσότερο καὶ μὲ τὴν δασκάλικες ἐρμηνείας. Μόνον ὁ κ. Βικέλας εἶχε στεροῦστικὴ ἐκδοσὴ Στεροῦστικος κ' αὐτός. Εἶδα καὶ τὸ μεταφραστὴ τῆς «Ὁρέστειας» τὸν κ. Σωτηριάδη νὰ κρατᾷ ἐπὶ χεῖρα τοῦ τὸ «Νουμά» καὶ νὰ διαβάζει μὲ προσοχὴ τὴν μετάφραση κ' ὕστερος ν' ἀκούει τὸν κ. Μιστριώτη, εἰ νὰ θυμόταν ἄραγε, τὴν ὥρα κείνη; Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ τὸ μαντεψῆ κανένας, γιὰ τὴν κ. Καθηγητὴς τὸ νόημα, ὅτι καὶ τὴν ζωὴν τοῦ θυσιάζει γιὰ τὴν διάσωση τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας. Μὰ ἂν κύτταξε γύρω του δὲ θὰ τᾶλεγε αὐτὰ, γιὰ τὴν ἀπὸ τὸ ξεφύλλισμα τοῦ «Νουμά» θάκουγε, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ γλώσσα σώθηκε, σώζεται καὶ θὰ σωθεῖ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ δίχως τὴν αὐτοθεσία του.

ΗΛ. Β.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Υπομιμνήσκειται τοῖς ἐνδιαφερομένοις, ὅτι αἱ ἐγγραφαὶ εἰς τὸ ἐκ Δραχ. 20,500,000 Λαχειφορον δάνειον τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀργονταὶ τῇ 10 Μαρτίου ε. ε. καὶ λήγουσι τὴν 20 τοῦ ἰδίου μηνός.

Ἀθῆναι τῇ 9 Μαρτίου 1904.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς)

11 ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΔΟΓΓΟΥ

ΔΑΦΝΗΣ ΚΑΙ ΧΛΩΗ

Μετάφραση Ἑλίας Π. Βουτιερίδου

Ὁ Δάφνης λοιπὸν ἀφοῦ γλυκὰ γέλασε καὶ τήνε φίλησε πῶς γλυκὰ καὶ τῆς φόρεσε τὸ στεφάνι μὲ τοὺς μενεξέδες, ἀρχισε νὰ τῆς λέει τὸ παραμῦθι τῆς Ἠχώ, ἀφοῦ τῆς ζήτησε, ἄμα τῆς τὸ μάθει, γιὰ πλερωμὴν δέκα φιλιά.

ἸΕ. Οἱ Νύμφες, ἀγάπη μου, εἶναι πολλές. Μελικές, Δρυάδες καὶ Ἑλείες ὅλες ὁμορφες, ὅλες τραγουδηστέρες καὶ μὴ ἀπ' αὐτῆς γέννησε κόρη τὴν Ἠχώ θνητή, γιὰ τὴν ἦταν ἀπὸ πατέρα θνητό ὁμορφη, γιὰ τὴν ἦταν ἀπὸ μητέρα ὁμορφη. Τὴν ἀναθρέφουν λοιπὸν οἱ Νύμφες καὶ τὴν μαθαίνουν οἱ Μούσες νὰ παίζει τὸ σουραῦλι καὶ νὰ λέει μὲ τὴν λύρα καὶ τὴν κιθάρα κάθε τραγουδί, ὡς ποῦ, ἄμα ἦταν στὸν ἀνθὸ τῆς παρθενιάς

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡ ΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10.— Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ. 10

10 λεπτὰ τὸ κάθε φύλλο λεπτὰ 10

ΠΟΥΔΙΕΤΑΙ: Στὴν κιάσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμιονίας, Ὑπουργεῖον Ἐθνικῶν, Σταθμοῦ Τριχοδουμου (Πυθαγματρεῖν) Σταθμοῦ ὑπογεῖου Σιδηροδρόμου (Ὁμιονία) ἐπὶ καπνοπωλεῖο Σαρφῆ (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια) καὶ ἐπὶ βιβλιοπωλεῖο «Ἐστίας» Γ. Κολάφου.

Ἡ συνδρομὴ του πληρῶνεται μπροστὰ κ' εἶναι γιὰ ἕνα χρόνον πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΔΕΝ ΞΕΡΟΜΕ

ἂν καμμιά ἀπὸ τὴς σπουδαῖες πεντάλεπτες ἢ δεκάλεπτες ἐφημερίδες μας θάποφασίσει νὰ μᾶς καταστρώσῃ, τώρα ποῦ διακόπτονται οἱ ἐργασίες τῆς Βουλῆς, τὴ δουλειὰ ποῦ ἔκαναν τόσους μῆνες φέτος ἐκεῖ μέσα οἱ πατέρες τοῦ ἔθνους. Ἄν ἀποφασίζαν νὰ μᾶς καταστρώσουν τὸν πατριωτικὸ αὐτὸ λογαριασμὸ μὲ ἀριθμούς, ποῦ νὰ φανερώσουν τὴς ὥρες τῆς δουλειᾶς, εἰμαστέ βέβαιοι πῶς θὰ κατέληγαν σ' ἕνα τεράστιο μηδενικὸ, μεγαλύτερο ἀκόμα κ' ἀπὸ τὸ ἔθνικὸ λεπροκομεῖο ποῦ ὑψώνεται μὲ τόση αὐθάδεια καταμετῆς τῆς Ἀθήνας καὶ βρίζει ἀδιάντροπα ἐπὶ τὸν Ἑλληνισμό.

Ἄν ἐπρόκειτο νὰ μᾶς καταστρώσουν μὲ ἀριθμούς τὰ λόγια ποῦ ἀκουστήκαν ἐκεῖ μέσα, ἄλλο ζήτημα. Τὸ ἄθροισμά τους θὰ περνοῦσε

καὶ τὸ δυτεκτομύσιο κ' ἀφοῦ θὰ παίρναν ἀπ' αὐτὸ τὴν κερίδα τοὺς οἱ ἐθνικοὶ πατέρες, θὰ παίρναμε καὶ μῆς οἱ ραγιάδες τοὺς τὸ μερικὸ μας καὶ θὰ γινοναίτε ὅλοι πλούσιοι σὲ λογία, ἂν κ' ἀπὸ τοὺς Ρωμιούς, παρομοίως πλούτος ποτὲ δὲν ἔλειψε

Καὶ νὰ τα βλέπουν οἱ ξένοι αὐτὰ, οἱ δὲ χτρεῖ μας! Νὰ ἴσα ἴσα τί δὲν ἔτρεπε νὰ βλέπουν ποτὲ Κι' ἀφοῦ κατὰ τὸ Σύνταγμα, τὸ χιλιοκουρελιασμένον καὶ κανακάρικο οἱ συνεδριασεῖς τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ γίνονται δημόσιες, κ' ὅχι μὲ διπλαυπαρωμένους τὴς πόρτες—ὅπως θῆταν κ' ἐθικώτερο—ἀς γίνεταὶ τοῦλάχιστο κατὰ ἄλλο, ποῦ εἴτε ὀυτοκλο εἶναι, εἴτε λεφτὸ θὰ κοπτεῖται. Ἄς ἀποφασίσουν οἱ ἐφημερίδες μᾶς νὰ μὴ τὰ δημοσιεύουν τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς—δηλαδὴ γιὰ νὰ μιλήσουμε πρὸς ἑξῆς—νὰ δημοσιεύουν μονάχα τὴς πράξεις, μὰ ὅχι καὶ τὰ λόγια τῶν βουλευτῶν. Δὲν θὰ κερδίσουν ἔτσι τὸν χωρὸν μοῦαχ, ποῦ ἂν μποροῦν νὰ βάλουν σ' αὐτὸν τόσα ἄλλα ἐθνικὰ ἀναγνωσμάτα, Παιπουλακῆδες καὶ Μουρουζῆδες, μὰ θάναγκάσουν καὶ τοὺς βουλευτῆς νὰ μὴ σαλινοῦν. Γιὰ τὴν ἀναγκάζουν, σημεῖρα τὸ κάνουν μονάχα γιὰ τὸ εἶναι βέβαιοι πῶς θὰ μεταφράσουν σὲ λόγους τὰ σαλῖα τοὺς οἱ ἐφημερίδες κ' ἔτσι θὰ ἴδουν οἱ διάφοροι ἐκλογεῖς πῶς ὁ δεινὰς καὶ ὁ τὰδες βουλευτῆ, δὲ λέει μονάχα νὺ καὶ ὅχι, μὰ μιλάει, ποῦ θὰ πῆ Ρωμεικὰ: εὐλοεῖται

Ἄλλοτες οἱ ἐφημερίδες μᾶς εἶχαν ἀποφασίσει—καὶ τί δὲν ἔχουν ἀποφασίσει κ' αὐτῆς οἱ καλοτυχες!—νὰ μὴν ἀναφέρουν καθόλου ἐκείνους ποῦ αὐτοκτονοῦν, γιὰ νὰ περιορίσουν ἔτσι τὴν αὐτοκτολία, ποῦ τὴς περισσοτέρες φορές γιὰ ρεκλαμα γίνεται. Γιὰ τὴν εἶ, παίρνουν τέτοια ἀπόφαση καὶ γιὰ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, ἀφοῦ μ' αὐτὸ καὶ μόνο θὰ προσφέρουν τὴν μεγαλύτερη ἐκδούλευση ἐπὶ τὴν πατρίδα, σφαλώντας τ' ἀπόλυτα κοινεβουλευτικὰ στόματα;

ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΕΝΟΙ

εἶναι οἱ Κορφιᾶτες δάσκαλοι μὲ τὸν ἐπιθεωρητὴ τους κ. Τραυλαντῶνη, ποῦ τοὺς ἐφόρτωσε ἐπὶ τὴν ῥάχη τοὺς ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἀπαιδευσίας κ. Στάης. Δυὸ ἐφημερίδες Κορφιᾶτικες εἶδαμε, τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων» καὶ τὴν «Συνταγματικὴν» μὰ καὶ οἱ δυὸ λούζουν πατώκορφα τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴ γιὰ τὰ κροτοβώματά του.

Νὰ παρακαλέσουμε τὸν κ. Στάη νὰ λαβῆ ὑπ' ὄψη του ὅσα γράφουν οἱ δυὸ αὐτῆς ἐφημερίδες τὸ

τῆς, χόρευε μαζὴ μὲ τὴς Νύμφες, τραγουδοῦσε μαζὴ μὲ τὴς Μούσες, τοὺς ἀρσενικοὺς ὅμως τοὺς ἀπόπειγε ὅλους καὶ ἀνθρώπους καὶ θεοὺς, γιὰ τὴν ἀγαποῦσε τὴν παρθενιά. Ὁ Πάνας θυμόνει μὲ τὴν κόρη, γιὰ τὴν ζήλεψε τὸ τραγουδί καὶ δὲν ἀπόλαψε τὴν ὁμορφιά τῆς, καὶ κάνει τρελλοὺς τοὺς βοσκούς καὶ τοὺς γιδάρηδες. Κ' ἐκεῖνοι σὰ σκυλιὰ ἢ σὰ λύκοι τὴν κατακυματιάζουν καὶ σκορποῦν ἐπὶ τῆς, ἐνῶ ἀκόμη τραγουδοῦσε, τὰ κομμάτια τῆς. Κ' ἡ γῆς, γιὰ χάρη τῶ Νυμφῶν, ἐκρυψεν ὅλα τὰ κομμάτια καὶ φύλαξε τὴν μουσικὴν καὶ μὲ τὴν θέληση τῶ Μουσῶν βγάινει φωνὴ καὶ τὰ μιμνέται ὅλα, καθὼς τότες ἡ κόρη, θεοὺς, ἀνθρώπους, ὄργανα, θεριά, μιμνέται καὶ τὸν ἴδιον τὸν Πάνα, ὅταν παίζει τὸ σουραῦλι, κ' ἐκεῖνος ἄμα τ' ἀκούσει πετιέται ἀπένου καὶ τρέχει κατὰ τὰ ὄρη, ὅχι ἀπὸ φόβο νὰ τήνε συναπαντήσῃ μόνον γιὰ νὰ μάθει ποιὸς εἶναι ὁ κρυμμένος μαθητῆς.

ΙΣΤ'. Ἀφοῦ εἶπε τὸ παραμῦθι αὐτὸ ὁ Δάφνης, ὅχι μονάχα δέκα φορές, παρὰ πολὺ περισσοτέρες τότε γλυκοφίλησεν ἡ Χλόη. Παρολίγο κ' αὐτὰ νὰ εἶπει ἡ Ἠχώ, σὰ γιὰ νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι δὲν εἶπε καθόλου ψέματα. Κ' ἐπειδὴ κάθε μέρη ὁ ἥλιος πῶς κρυφτερός γίνονταν, γιὰ τὴν τελειόνα ἡ ἀνοιξὴ κ' ἀρχίζε τὸ καλοκαίρι, πάλαι εἶχαν κινουόργιες δικασκιδάδες καὶ καλοκαιρινές, ὁ Δάφνης κολυμποῦσε ἐπὶ τὸ ποτάμι κ' ἡ Χλόη

λούζονταν ἐπὶ τὴς πηγῆς. Ἐκεῖνος ἐπαίξε τὸ σουραῦλι παραβγαίνοντας μὲ τὰ πεύκα, κ' ἐκείνη τραγουδοῦσε συναγωνιζομένη μὲ τὴν Ἠχώ. Κυνηγοῦσαν τριζόνια ἐπικαναν τζιτζίκους φωνακλάδες, λούλουδα μαζεύαν τὰ δένδρα σειούσαν, πωρικὰ ἔτρωγαν. Καὶ κάποτε, καὶ γδυμένοι πλάγιασαν μαζὴ καὶ μ' ἕνα τομάρι γίδας σκεπάζτηκαν. Κ' εὐχόλα θὰ γινόταν ἡ Χλόη γυναίκα, ἂν δὲν τρώμαζε τὸ Δάφνη τὸ αἷμα Κ' ἔτσι ἀπὸ φόβο μήπως δὲν κρατήσῃ τὴν φρονιμάδα του, δὲν ἀφῆνε τὴν Χλόη νὰ γυμνῶνεται πολὺ, ὡς ποῦ ἀποροῦσεν ἡ Χλόη, μὰ ντρέπονταν νὰ ρωτήσῃ τὴν ἀφορμῆ.

ΙΖ'. Τὸ καλοκαίρι αὐτὸ πολλοὶ γαμπροὶ ἦταν γύρω ἐπὶ τὴν Χλόη καὶ πολλοὶ ἀπὸ ἄλλα μέρη πῆγαιναν ἐπὶ τὴν Δρύαντα ζητώντας τὴν γιὰ γάμο, κ' ἄλλοι χαρίσματα ἐφέροναν κ' ἄλλοι ἔταζαν μεγάλα. Ἡ Νάπη λοιπὸν παρακινουμένη ἀπὸ τὴς ἐλπίδες, συμβούλεψε νὰ παντρεύσῃ τὴν Χλόη καὶ μῆτε νὰ κρατοῦν ἐπὶ τὴν σπιτὴν περισσοτέρον καιρὸν τόσο μεγάλη κόρη, ποῦ δίχως ἄλλο ὕστερ' ἀπὸ λίγο, βόσκοντας, θὰ χάσει τὴν παρθενιά τῆς καὶ ἄντρα θὰ πάρει κανέναν ἀπὸ τοὺς βοσκούς γιὰ μῆλα ἢ ρόδα, παρὰ κ' ἐκείνη νὰ τὴν κᾶμουν νοικοκυρὰ κ' αὐτοὶ, ἀφοῦ πάρουν πολλὰ δῶρα, νὰ τὰ φυλᾶν γιὰ τὸ δικὸν τους καὶ γνήσιον παιδί τους. (Γιατὴ εἶχαν κάμει παιδί ἀρσενικὸ λίγο προτῆτερα.) Κι' ὁ Δρύαντας τότε χαίρονταν μὲ τὰ λεγομένα, γιὰ τὴν καθέναν ἔταξε δῶρα μεγαλιότερα

θεωρούμε περιττό, γιατί ίσα ίσα ό κ. 'Επιθεωρητής σ' αυτό τό ζήτημα έθριαμβεύσει μέ τόν περίφημο ίραδέ που έβγαλε διατάξας τούς «τούς ύπ' αύτύν» δασκάλους είνα έντός 48 ώρών άπολογηθώσιν επί χάρτου ένσήμου διατί συντάξαν, έτύπωσαν και έκφυλοφόρησαν φυλλάδιον, έν τω όποιω άνευλαθώς μνημονεύεται τό όνομα τής Α. Ε. (sic) του προϊσταμένου αύτων 'Υπουργού».

Δέ γελάτε; Οι Κορφιάτες δάσκαλοι μ' όλη τή φόρα κα πούχουνε, δέν παύουν' και να γελάνε μέ τόν περίφημο και τρομαχτικό αύτόν ίραδέ.

ΔΙΑΒΑΣΑΜΕ

Με μίαν βαθειαν προσοχήν, άπό τήν όποίαν δέν μ' απέσπασε, μια δύναμις ύπερφυσική, ή όποία μες παρουσίαν έμπρός μας, με μίαν ώμήν άντίστασιν τής ιδέας, όλους τούς μαζάνδρους τής σκέψεως, ή όποία έδωσεν είν τόν κ. 'Επισκοπόπουλον μίαν όνειρώδη διαύγειαν γραφίδος, ή όποία έτυχεν είν χειρός του, να γραψή είν μίαν «'Εστίαν», ή όποία του ήνοιξε τάς στήλας τής, μίαν ύπνηλήν βιογραφίαν του κ. Δηλιγιάννη, ή όποιος ήλ τήν διαβάση με μίαν βαθειαν νυσταγίαν.

ΤΟ ΠΕΙΡΑΙΩΤΙΚΟ

έργοτάσιο Σ. Α. Οικονομίδη και Σίας που φτιάνει και πουλάει χρώματα άνιλίνης, κατάλληλα για τούς μογιατζήδες, τύπωσε τις οδηγίες του σε γλώσσα ελληνική, κ' όχι Μιστριώτικη, και τις μοίρασε στην πελατεία του. «Διά να βάζουμε—λέει—μία όκ' μάλλινο λυώνουμε είν ένα γανωμένο άγγείο 4 δράμια χρώμα σε μία όκ' ζεστό νερό είν τή όποίον προσθέτουμε και 20 δράμια ξείδι. 'Αφού λύση τή χρώμα καλά τή σουρώνουμε με μίά φανέλλα σ' ένα λεβέτι κτλ.»

Κ' έτσι κι' ό μογιατζής και ή νοικοκυρά που θέλει να βιάση ένα φόρεμα στή σπίτι τής, χωρίς να τή πάη στόν μογιατζή, μαθαίνουν μ' αυτές τις οδηγίες πώς να φτιάνουν καλά τή δουλειά τους και να μη τή χαλνούν.

Τό ίδιο καλό θα γίνη και με «Τό Κρασί» του κ. Στασινόπουλου· θα μάθουν οι ταβερνιάρηδες κι' οι νοικοκυραίοι να φτιάνουν τό κρασιά τους, ενώ με τόν «Οίνο» που έβγαλε ό Σύλλογος του κ. Βικέλα τή χαλνούν.

'Αν θέλετε να δοκιμάσετε και να πειστήτε, πάρτε ένα «Οίνο» του κ. Βικέλα, ρίχτε τον σ' ένα βαρέλι μ' έξοχο κρασί και θα όητε τό κρασί άμέσως θα ξειδιάση. Γιατί και τό κρασί και κάθε πώμα πώχει δύναμη και ζωή, θυμώνει με τήν καθαρεύουσα.

Δ Ο Ε Α

ναχη ό Θεός άποχτήσαμε και μες, όπως κ' οι ένδο-

ξοι πρόγονοί μας, τήν Πυθία μας, μ' αυτή μάκιστα τή διαφορά, που για να πάρουμε τό χρησμό που μες χρειάζεται δέν είναι ανάγκη να τρέξουμε στούς Δελφούς ή στή Δωδώνη άφού τήν Πυθία τήν έχουμε μπρός στα μάτια μας.

'Η Πυθία, με τό συμπάθειο, είν ό κ. Καζάζης, ό λογός. 'Ό,τι κι' άν πρόκειται να γίνη, σ' αύτόν θα τρέξουν οι ρεπόρτερ τών έφημερίδων και θα ζητήσουν τήν γνώμη του. Να π. χ. Πρόκειται να πάη ό θίασος του Βασ. Θεάτρου στήν Αίγυπτο.

— Τή γνώμη σας, κ. Καζάζη!

— 'Η γνώμη μου είν ότι τό ταξειίδι αύτό θα ώφελήση, διότι θ' άναζωπυρωθή τό έθνικό φρόνημα.

Σιγά σιγά θα καταστήσουμε να ρωτάμε τόν κ. Καζάζη και τι καιρού θα κινή αύριο κι' άν θα μπορέσουμε να ταξειδέψουμε μ' αύτό τόν καιρό!

ΤΟ ΕΝΑΡΧΤΗΡΙΟ

μάθημα του κ. Ψυχάρη: «'Η σπουδή τής νεοελληνικής στή Γαλλία κατά τόν Δέκατο έννατο αιώνα» δημοσιεύτηκε στή Γαλλική περιοδική «Revue internationale de l'Enseignement» και θάρχησήσουμε και μες να τή δημοσιεύουμε άπό τό άλλο φύλλο, μεταφρασμένο άπό τόν κ. Παλαμά, όχι μονάχα γιατί θάρρομε πώς θα προσφέρουμε μ' αύτό ένα πρώτης τάξεως άναγνώσμα στούς άναγνώστες μας αλλά και για να πεισθουν μερικοί πατριώτες έδω, πώς ό κ. Ψυχάρης διορίστηκε καθηγητής στήν έδρα του Λεγκραν, άφού μάλιστα έκανε και τό έναρχτήριο μάθημά του.

ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ

'Από τή τζάμια, ούτε μίά άχτίνα ήλιου δέν μπαίνει στή κάμαρα του φθισικού. Ένας χρόνος τώρα που με άλλους φίλους είχαν άνεβή στόν Προφήτη 'Ηλία να προσκυνήσουν. 'Ηρωμένοι χτυπήθηκε άπό τόν βορρηά και σαν γύρισε σπήτι τον είχε μέσα του θρονιασμένο τό σκουληκι τής φθερής άρρώστιας. 'Η πίστι του άνταμείφτηκε με τό θάνατο.

'Ένα χρόνο κυλιέται στή στρώμα. Και τώρα περιμένει με άγωνία τό φοβερό τέλος. Τό μάτι του γιτρού, ή άπόγωση τής μητέρας που παίρνει ψεύτικο κουράγιο σαν του προσφέρη τό γιatriκό, μιλούν σύλωπτότερα άπό κάθε έξομολόγησι. Δέν θέλει παρηγορίες· πειράζεται μί-

λιστα σαν βλέπη τήν μάνα του να θοακρίνεται τήν άδιάφορη τήν γελαστή. Σ' όλη τή ζωή του έμίσησε τήν ψυτιά. Και τώρα περιμένει τό θάνατο. Σνήθηκε μήνες τώρα με τήν ιδέα του θαντου, άπό τήν ήμέρα που έννοιωσε πως δέν έχει τίποτε να έλπίζει. Και θέλει να πεθάνη, και περιμένει τόν θάνατο άνυπόμονα στρέφοντας πάντα τή μάτια του στα τζάμια που άφήνουν να φαίνεται ένας ουρανός θολός, μολυβένιος, που κρατεί φυλακισμένο τόν ήλιο, τόν μόνο φίλο του στις ύστερνες στιγμές τής ζωής του. Τά μάτια του μένουν κολλημένα στα τζάμια όλην τήν ήμέρα. Διψάει για φως, για ήλιο. Να πεθάνη μίά ήμέρα ήλιόλουστη, αύτό είν τή όνειρό του. 'Ό τι φριχτό να κλείτη τα μάτια κάτω άπό τή βαρεία αύτά σύννεφα που κρατούν φυλακισμένο τόν καλό ήλιο, και κάνουν τις τελευταίες ήμέρες του τότο μελαγχολικές, που δίνουν σ' όλα ένα τόνο πένθιμο, που μέλγουν τή χαρά τής ζωής σ' ένα πλαίσιο μολυβένιο. Σε μίά πλήμυρα ήλιου, τι άραιός θάνατος.

Κοιμάται με τήν έλπίδα πως αύριο ξυπώντας θα χαιρετήση μίά μεγαλόπρεπη άνατολή. Και ή πρώτη σκέψη του είν για τόν ήλιο· τή τζάμια όμως δείχνουν πάντοτε τόν ίδιο μολυβένιο ουρανό.

'Η μάνα του στή προσέφαλο του χαρίζει έλπίδες. Άύριο χωρίς άλλο. 'Αλλά περνούν οι ήμέρες, τή παράθυρα ανοίγουν και κλείνουνται χωρίς να παρουσιάσουν καμμιά παραλλαγή στήν αιώνια εικόνα που εκτυλίσσεται στα λαίμαργα βλέματα του έτοιμοθάνατου. 'Ανοίγει τή μάτια του, σηκώνει τό κεφάλι του και μ' ένα στεναγμό άπελπισίας κυλιέται πάλι στή στρώμα. 'Όστε σήμερα. Σύννεφα, σύννεφα μολυβένια. Πουθενά ήλιος, ήλιος ζεστός, ήλιος φωτεινός, ζωογόνας, παρηγορικός. Πώς να άποχαιρετήση κανείς τή ζωή τέτοια ήμέρα. Τί άνοστη, τί άχάριστη ή ζωή χωρίς φως, χωρίς ήλιο.

'Αγκαλιάζει τή μάνα του, τήν σφίγγει στή κόφια στήθος του που φωλιάζει ή θάνατος, και με φωνή άδύνατη, με μάτια βουρκαωμένα τής λέει:

— Λίγο ήλιο, μητερούλα μου, λίγο ήλιο. Παρακάλεσε τό Θεό, να ιδώ μίά άχτίνα, μίά μόνη, να ιδώ να ιδώ να σωτισθή μίά λουρίδα τής κάμαράς μου, με λίγο ήλιο· δέν βρατώ πιά· ως πότε τή σύννεφα αύτά θα μου βραίνουν τήν ψυχή, με τί δικαίωμα αύτά μου κούβουν τόν ήλιο; τόση άσπλαχνία, τόση μαυρίλα· λίγο ήλιο, μητερούλα μου, λίγο ήλιο.

Και τή φιλάει και τή κέρανα δάχτυλά του τής σφίγγουν τό κεφάλι και τή δάκρυά του φωτιά βρέχουν τήν άσπρη κόμη σαν σταγόνες δροσιάς άπάνω στή φύλλο.

Και ό ουρανός βουρκώνει περισσότερο, και τή σύννεφα ξένοιαστα κυλιούνται νωθρά. Και μέσα στή κάμαρα ίκαούνται οι λυγμοί του έτοιμοθάνατου, τό πικρό τραγουδι τής ζωής που σβύνει σιγαλά, άναπαίσθητα σβύνει και ξεφεύγει άπό όλους τούς πόρους του σώματος που τό ύπονόμειυσεν ή άρρώστια.

Και με τή δάκρυα στα μάτια άποκοιμήθηκεν ένα ύπνο γεμάτο όνειρα.

Τά μεσάνυχτα τόν ξυπνάει ή φωνή τής μητέρας, που θέλει να του δώση τό γιatriκό.

άπό όσα αξίζει μίά βοσκοπούλα, και πότε, κόνοντας τή σκέψη ότι ή κορασιά είν καλύτερη άπό τούς χωριάτες γαμπρούς, κι' άν καμιά φορά τούς αληθινούς γονιούς τής βρεί, θα τούς κάμει τρισευτυχισμένους, άφηνε γι' άλλο καιρού τήν άπάντηση και τήν τραβούσε σε μάρας, και στή άναμεταξύ κέρδιζε όχι λίγα χαρίσματα.

Ή. Κ' ή Χλόη άμα τάμαθε, σε μεγάλη λύπη βρίσκονταν κι' άπό τό Δάφνη τόκουβε για πολύ καιρού, γιατί δέν ήθελε να τότε λυπήσει. Μά όταν πιά εκείνος τήν παρακαλούσε κ' έπίμενε να μάθει και λυπόταν περισσότερο που δε μάθαινε παρά άν έμελλε να τή μάθει, όλα του τή διγιέται τούς γαμπρούς, που ήταν πολλοί και πλούσιοι· τούς λόγους, που ή Νάπη σπουδάζοντας για τό γάμο έλεγε πως δέν άρνήσθηκε ό Δρύαντας, παρά ίσα με τόν τρύγο τό είχε άφήσει. 'Εξωφρενώ άμα τάρκουσεν ή Δάφνης γίνετα κ' έκλαιγε, άφού κθήσε χάμμο, λέγοντας ότι θα πεθάνει άν δε μένει πιά μάλη του ή Χλόη· κι' όχι μονάχα αύτός μόνη και τή πρόβατα ύστερις άπό τέτοιο βοσκό. Κατόπι, άφού συνήρθε, πήρε θάρρος και στοχάζονταν ότι θα καταπέσει τόν πατέρα τής, και έναν άπό τούς γαμπρούς και τόν άπό του λογαριαζε και παραλάτιζε πώς θα φανεί καλύτερος άπό τούς άλλους. 'Ένα μονάχα τόν τρώμαζεν ότι δέν ήταν ή Δάμωνα πλούσιος. Αυτό μόνο του ζαδωνάτιζε τήν

έλπίδα. Μολαταύτα έβρισκε καλό να τή ζητήσει για γυναίκα, και συμφωνούσε κ' ή Χλόη. Στό Λάμωνα δέν τόλμησε να πεί τίποτις, παρά στή Μυρτάλη θαρετά και τόν έρωτά του φανέρωσε και για τό γάμο τής έκανε λόγο. Κι' αύτή στή Δάμωνα τή νύχτα τή έλεγε. Κ' επειδή εκείνος με κακό τήν όμιλία άκουσε και τήν έβριζε, πώς κορίτσι βοσκών προξενεί του παιδιού, που μεγάλη τύχη με τή σημαδία δείχνει πως θαχει και που, άμα βρεί τούς δικούς του θα τούς κάμει κι' αύτούς έλεύτερος κι' αφέντηδες σε μεγαλύτερα χτήματα, ή Μυρτάλη φοβούμενη, μήπως, άμα άπέλπισται όλότελα ή Δάφνης για τό γάμο, άποκοτήσε έξ αίτίας του έρωτά του τίποτις που να του φέρι τό θάνατον, άλλες άφορμές τής άρνησης τουλεγε:

— Είμαστε, παιδί μου, φτωχοί κ' έχουμε άνάγκη από νύφη, που να φέρι και περισσότερο, ενώ εκείνοι είν πλούσιοι και πλούσιους γαμπρούς χρειάζονται. Μά πήγαινε, κατάρπεισε τή Χλόη κ' άέκείνη τόν πατέρα τής να μη ζητούν μεγάλα πράματα παρά να σου τήνε δώσουν γυναίκα. Κ' εκείνη δίχως άλλο σ' άγαπάει και προτιμάει να κοιμάται μάλη με φτωχόν όμορφο παρά με πλούσιο, σε μαίμου άσκημο.

Ή. 'Η Μυρτάλη επειδή δέν έλιπιζε ποτές ότι ό Δρύαντας θα τή παραδεχτεί αύτά, άφού είχε για γαμπρούς πλουσιώτερος, πίστευε πως με τρόπο θ' άρνη-

θεί τό γάμο. Κι' ή Δάφνης δε μπορούσε ναχει παρόπονο για τή λεγούμενα κ' επειδή έμενε πολύ πίσω από όσους ζητούσαν τή Χλόη, τό συνθησμένο στούς φτωχοίς άγαπητικούς έκανε. Έκλαιγε και τις Νύφες πάλι παρακαλούσε να τότε βοηθήσουν. Κι' αυτές, έκει που ή Δάφνης κοιμόνταν τή νύχτα του περυσιάζονται με τή ίδια σκήματα καθώς και προτήτερα· κ' ή πιό μεγάλη έλεγε πάλι:

— Για τό γάμο τής Χλόης θα νοιαστεί άλλος θεός, μα έμεις θα σου δώσουμε όδρα, που θα γητέψουν τό Δρύαντα. Τό πλοίο τών Μεθυμνιωτώνων νέων, που τή λυγαριά του κάποτες τή γεία σου τήν έραχαν, έκείνη τή μέρα μακρού άπό τή στεριά τό τραβήξεν ό άνεμος· μα τή νύχτα, άμα πελαγίσιος άνεμος σηκώθηκε στή θάλασσα, έπεσ' έξω στή στεριά άπάνου στούς άκριανούς βράχους· κι' αύτό χάθηκε και πολλά πράματα που ήταν μέσα σ' αύτό ένα πουγγι όμως με τρεις χιλιάδες δραχμές τό κύμα τήβγαλε στήν άμμουδιά και κείτεται με φύκια σκεπασμένο κοντά σ' ένα ψόφιο δελφίνι, που εξαιτίας του ποτέ δέν πήγε κοντά κανέναν διαβάτη, φεύγοντας τή βράμα τής σαπίλας. Μά έσού πήγαινε κοντά κι' όταν σιμώσις σήκωσέ το και παίρνοντας το δόσε το. Θα σου είν άρεκετό να μη φανείς τώρα φτωχός· κι' άργότερα θα γίνεις και πλούσιος.

(άκολουθεί)